

Razkritja, povezana s trajnostjo

**Spletna razkritja za investicijski sklad
Triglav Okoljska perspektiva**

Povzetek

Investicijski sklad Triglav Okoljska perspektiva spodbuja okoljske ali družbene značilnosti, vendar njegov cilj ni trajnostna naložba. Delež sredstev, ki ga predstavljajo investicije, ki spodbujajo okoljske in družbene značilnosti znaša med 85 % in 100 %.

Investicijski sklad Triglav Okoljska perspektiva spodbuja zniževanje negativnega vpliva na okolje, in sicer zniževanje emisij toplogrednih plinov, ter zniževanje negativnega vpliva na družbo, in sicer predvsem na področju človekovih pravic. Za doseganje omenjenih ciljev se izključujejo podjetja, poslovanje katerih ima izrazito negativen vpliv na podnebne spremembe in družbo. Dodatno se pri oblikovanju portfelja upošteva vrednost ogljičnega odtisa in izpostavljenost do podjetij brez pobud za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

Poleg spodbujanja okoljskih in družbenih značilnosti, se pri investiranju dodatno izključuje podjetja, ki ne spoštujejo praks dobrega upravljanja. Podjetja, v katera se investira, imajo ustrezno visoko oceno, kot izhaja iz internega modela ocenjevanja ali so v postopku vključevanja, ki ga določa Politika odgovornega investiranja družbe za upravljanje, ki je objavljena na spletni strani družbe.

Potrebno skrbnost družba Triglav Skladi izkazuje z natančno opredeljenimi delovnimi procesi ter razmejitvijo pristojnosti in odgovornosti znotraj teh delovnih procesov.

Za oblikovanje portfelja in ocenjevanje trajnostnih značilnosti investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva je zadolžen upravljavec investicijskega sklada. Ustreznost naložbe in portfelja iz vidika okoljskih, družbenih in upravljavskih značilnosti se preveri pred vsako transakcijo. Področje upravljanja tveganj in spremljave poslovanja enkrat mesečno pripravi pregled okoljskih, družbenih in upravljavskih značilnosti. V primeru zaznanih odstopanj področje upravljanja tveganj in spremljave poslovanja o tem pisno obvesti upravo družbe in odgovorno osebo za izvajanje funkcije skladnosti poslovanja. Odstopanje se s strani področja upravljanja tveganj in spremljave poslovanja spremlja vse do odprave.

Primarno je vir podatkov, ki se uporablja za ocenjevanje in spremljavo okoljskih, družbenih in upravljavskih značilnosti programsko orodje ponudnika MSCI Inc. V primeru manjkajočih podatkov pri ponudniku MSCI Inc., se upošteva podatke, ki so na voljo preko terminala Bloomberg. Pri nekaterih izdajateljih lahko pride do pomanjkanja podatkov iz zgornjih virov. V tem primeru se upošteva druge, po oceni družbe, verodostojne vire podatkov (med drugim, vendar ne izključno, letna poročila podjetij, trajnostna poročila, objave in komunikacijo z vlagatelji) ter lastne analize. Družba sprejema tveganje napake pri podatkih in izračunih zunanjih ponudnikov podatkov zaradi nedavne objave novih podatkov, nedavne spremembe metodologije, nedavne spremembe regulatornih zahtev ali napak zaradi drugih objektivnih dejavnikov.

V družbi Triglav Skladi veliko pozornost namenjamo razvoju na področju aktivnega lastništva. Dva ključna načina izvajanja procesov aktivnega lastništva sta glasovanje na skupščinah in vključevanje. V primeru investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva je poudarek tako na glasovanju na skupščinah kot tudi na vključevanju.

Brez cilja trajnostnih naložb

Ta finančni produkt spodbuja okoljske ali družbene značilnosti, vendar njegov cilj ni trajnostna naložba.

Okoljske ali družbene značilnosti finančnega produkta

Investicijski sklad Triglav Okoljska perspektiva spodbuja zniževanje negativnega vpliva na okolje, in sicer zniževanje emisij toplogrednih plinov, ki so ključni razlog za podnebne spremembe.

V družbi Triglav Skladi se zavedamo pomena boja proti podnebnim spremembam, ki so eden izmed največjih izzivov v zgodovini človeštva. Med negativnimi posledicami podnebnih sprememb so, na primer, ekstremni vremenski pojavi, dvig morske gladine, spremembe v ekosistemih in biotski raznovrstnosti, poslabšanje človekovega zdravja in počutja ter številne druge družbene in gospodarske posledice.

Poleg spodbujanja zniževanja negativnega vpliva na okolje, se investicijski sklad osredotoča tudi na spodbujanje zniževanja negativnega vpliva na družbo, in sicer predvsem na področju človekovih pravic.

Čeprav živimo v 21. stoletju, so človekove pravice ogrožene na različne načine. Številne države v razvoju imajo težave na področju spoštovanja pravic do življenja, svobode in varnosti, enakosti pred zakonom, svobode misli, vesti in vere, zasebnosti, dela, izobraževanja in zdravja. Primere kršitev človekovih pravic pa lahko najdemo tudi v razvitih državah.

Naložbena strategija

Upravljanje investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva temelji na odgovornosti, aktivnosti, iskanju visoke in vzdržne rasti ter dolgoročnem razmišljanju. Ključen del investicijskega procesa je poglobljeno razumevanje in upoštevanje vseh bistvenih dejavnikov tveganj in priložnosti. Med te dejavnike vsekakor spadajo tudi okoljski, družbeni in upravljavski dejavniki, zato se pri investiranju med drugim uporablja strategija integracije teh dejavnikov v investicijski proces. Poleg tega se pri upravljanju investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva zasleduje cilj spodbujanja zniževanja emisij toplogrednih plinov in izboljšanja situacije na področju človekovih pravic. Za ta namen se uporabljajo procesi in kriteriji, ki so podrobno opredeljeni v Politiki odgovornega investiranja družbe za upravljanje, ki je objavljena na spletni strani družbe.

V procesu upravljanja investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva se izvaja:

- Oblikovanje portfelja investicij v podjetja preko lastniških finančnih instrumentov, katerega ogljični odtis in izpostavljenost do podjetij brez pobud za zmanjšanje emisij ogljika sta nižja od vrednosti teh dveh kazalnikov pri indeksu MSCI World Climate Change.

Indeks MSCI World Climate Change presega minimalne standarde, ki jih zahteva metodologija EU za oblikovanje indeksov za podnebni prehod. Dve ključni značilnosti tega indeksa sta:

- 30 % nižja obtežena povprečna intenzivnost toplogrednih plinov glede na indeks MSCI World;
  - 7 % letno zniževanje obtežene povprečne intenzivnosti izpustov toplogrednih plinov.
- Izključevanje podjetij, poslovanje katerih ima izrazito negativen vpliv na podnebne spremembe, in sicer upoštevajoč posebej za ta namen oblikovane pogoje, ki so podrobno opredeljeni v Politiki odgovornega investiranja družbe za upravljanje, ki je objavljena na spletni strani družbe.

Primer takih podjetij so podjetja, ki pridobivajo ali uporabljajo premog, ter podjetja, ki se ukvarjajo s pridobivanjem nafte iz naftnega peska, pridobivanjem nafte in plina z uporabo metode hidravličnega lomljenja ter pridobivanjem nafte in plina na Arktiki.

- Izključevanjem podjetij, poslovanje katerih ima izrazito negativen vpliv na družbo, in sicer upoštevajoč posebej za ta namen oblikovane pogoje, ki so podrobno opredeljeni v Politiki odgovornega investiranja družbe za upravljanje, ki je objavljena na spletni strani družbe.

Primeri takih podjetij so podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo ali distribucijo tobaka in tobačnih izdelkov, podjetja, ki proizvajajo ali posredujejo pri prodaji spornega orožja, ter podjetja, ki kršijo Načela Globalnega dogovora Združenih narodov ali Smernice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj za večnacionalne družbe.

Poleg okoljskih in družbenih značilnosti, ki jih spodbuja investicijski sklad Triglav Okoljska perspektiva, se pri investiranju dodatno izključuje podjetja, ki ne spoštujejo praks dobrega upravljanja, saj se v nasprotnem primeru investicijski sklad lahko izpostavi visokim tveganjem. Pri investiranju se prizadevamo oceniti, ali je vodstvo podjetja sposobno uspešno poslovati v spreminjajočem se poslovnem okolju. Iz tega razloga smo oblikovali model, ki upošteva več elementov upravljanja. Ti elementi so:

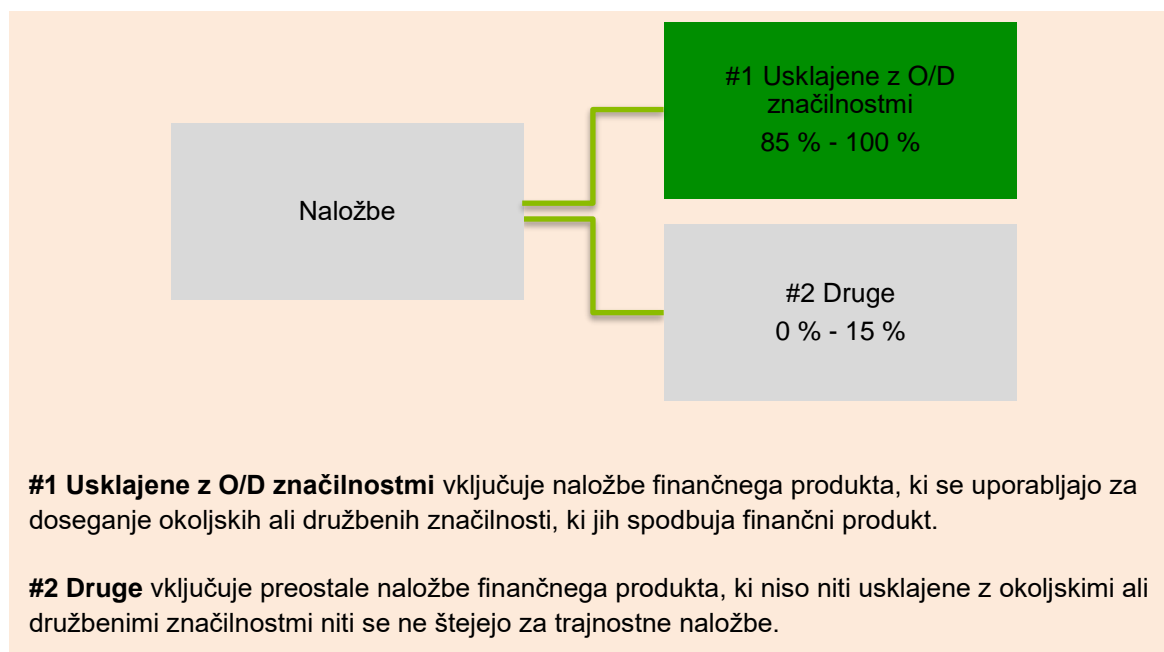
- Neodvisnost upravnega odbora (v primeru enotirnega sistema) oziroma nadzornega sveta (v primeru dvotirnega sistema);
- Učinkovitost upravnega odbora (v primeru enotirnega sistema) oziroma nadzornega sveta in uprave (v primeru dvotirnega sistema);
- Odnosi z zaposlenimi;
- Plačilo zaposlenih;
- Spoštovanje davčnih predpisov.

Postopek ocenjevanja dobrega upravljanja je podrobno opredeljen v Politiki odgovornega investiranja družbe za upravljanje, ki je objavljena na spletni strani družbe.

Delež naložb

Delež sredstev, ki ga predstavljajo investicije, ki spodbujajo okoljske in družbene značilnosti znaša med 85 % in 100 %.

Delež sredstev, ki ga predstavljajo druge investicije, ki ne spodbujajo okoljskih in družbenih značilnosti znaša med 0 % in 15 %.

Spremljanje okoljskih ali družbenih značilnosti

Upravlavec investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva je zadolžen za oblikovanje portfelja in ocenjevanje okoljskih, družbenih in upravljaljskih značilnosti skladno s pravili, opredeljenimi v Politiki odgovornega investiranja družbe za upravljanje in v Prospektu Krovnega Sklada Triglav vzajemni skladi. Oba omenjena dokumenta sta objavljena na spletni strani družbe Triglav Skladi.

Ustreznost naložbe in portfelja investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva iz vidika okoljskih in družbenih značilnosti ter kriterijev dobrega upravljanja naložb se preveri pred vsako transakcijo. Pregled se dokumentira.

Področje upravljanja s tveganji in spremljave poslovanja enkrat mesečno, najkasneje 15 dni po presečnem datumu, ki je zadnji delovni dan preteklega meseca, neodvisno od področja upravljanja investicijskih skladov pripravi pregled trajnostnih značilnosti. Pregled se dokumentira.

Zgornje ugotovitve, morebitna odstopanja in predvidene ukrepe področji upravljanja tveganj in spremljave poslovanja ter upravljanja investicijskih skladov obravnavata na naložbenem odboru.

V primeru zaznanih odstopanj področje upravljanja tveganj in spremljave poslovanja o tem pisno obvesti upravo družbe in odgovorno osebo za izvajanje funkcije skladnosti poslovanja. Odstopanje se s strani področja upravljanja tveganj in spremljave poslovanja spremlja vse do odprave.

Postopek ocenjevanja in spremljave usklajenosti, ustreznosti ter skladnosti okoljskih in družbenih značilnosti je podrobno opredeljen v Politiki odgovornega investiranja družbe za upravljanje, natančneje v Prilogi Metodologija za ocenjevanje, merjenje in spremljanje okoljskih in družbenih značilnosti ter dobrega upravljanja, ki je objavljena na spletni strani družbe.

Dodatno se skladnost naložb z okoljskimi in družbenimi značilnostmi letno poroča v okviru letnega poročila, ki je predmet zunanje pooblaščenice revizije.

Metodologije

Družba Triglav Skladi je oblikovala Metodologijo za ocenjevanje, merjenje in spremljanje okoljskih in družbenih značilnosti ter dobrega upravljanja. Ta metodologija natančno opredeljuje naslednje elemente:

- Viri podatkov;

Ta element metodologije je opredeljen tudi v tem dokumentu, in sicer v poglavju Viri in obdelava podatkov.

- Kazalniki glavnih škodljivih vplivov, ki jih družba upošteva;

Pri upravljanju investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva se upoštevajo naslednji kazalniki in dodatni kazalniki glavnih škodljivih vplivov: ogljični odtis, kršitve Načel Globalnega dogovora Združenih narodov in Smernic organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj za večnacionalne družbe, izpostavljenost spornemu orožju, zastopanost spolov v odborih, investicije v podjetja brez pobud za zmanjšanje emisij ogljika, neobstoj politike o človekovih pravicah in nezadostna zaščita žvižgačev.

- Ocenjevanje podjetij z vidika dobrega upravljanja;

Ta element metodologije je opredeljen tudi v tem dokumentu, in sicer v poglavju Naložbena strategija.

- Spodbujanje okoljskih in družbenih značilnosti;

Ta element metodologije je opredeljen tudi v tem dokumentu, in sicer v poglavju Naložbena strategija.

- Procesi

Ta element metodologije je opredeljen tudi v tem dokumentu, in sicer v poglavjih Spremljanje okoljskih ali družbenih značilnosti in Potrebna skrbnost.

Metodologija za ocenjevanje, merjenje in spremljanje okoljskih in družbenih značilnosti ter dobrega upravljanja je del Politike odgovornega investiranja družbe za upravljanje in je objavljena na spletni strani družbe.

Viri in obdelava podatkov

Z namenom celovite spremljave okoljskih, družbenih ter upravljavskih značilnosti in upoštevanje evropske regulatorne zahteve se spremljava trajnostnih značilnosti posameznih naložb opravi s pomočjo analize naslednjih baz podatkov:

- Baza podatkov in programsko orodje ponudnika MSCI Inc. Ponudnik omogoča kategorizacijo, izbor, agregiranje in obdelavo podatkov po različnih kriterijih;

- Programsko orodje Bloomberg Terminal ponudnika Bloomberg L.P.;
- Baza podatkov Global Coal Exit List (GCEL) ponudnika Urgewald;
- Drugi viri, za katere družba ocenjuje, da so verodostojni.

Do trajnostnih podatkov primarno dostopamo preko aplikacije ponudnika MSCI Inc., kjer lahko za izbran portfelj oziroma podjetje analiziramo izbrane trajnostne podatke. Dodatno lahko preko omenjene aplikacije dostopamo do različnih poročil in analiz. Ker podatke povezujemo z drugimi viri podatkov le-te shranimo v podatkovnem skladišču, ki je vir za nadaljnje obdelave v različnih področjih dela ter za različne namene. Trajnostne podatke se skupaj s finančnimi podatki uporabi v okviru skrbnih pregledov, za simulacije trgovanja in izdelavo internih ter regulatornih poročil.

Družba je v okviru izbora ponudnika za trajnostne podatke poglobljeno analizirala (testiranje aplikacij in seznanitev z Metodologijami) več zunanjih ponudnikov podatkov, ter na podlagi analiz in lastnih preračunov nekaterih kazalnikov glavnih škodljivih vplivov kot metodološko najbolj ustreznega izbrala ponudnika podatkov MSCI Inc. Te podatke skladno z Metodologijo družbe Triglav Skladi po potrebi dopolnjuje z drugimi, po mnenju družbe, verodostojnimi viri podatkov in lastnimi analizami. Za zagotavljanje kakovosti podatkov se stalno spremlja razvoj Metodologije izbranega ponudnika podatkov MSCI Inc. ter nadgradnje le-te. Izbrani ponudnik podatkov MSCI Inc. vse spremembe komunicira preko elektronskih sporočil oziroma v okviru spletne strani.

V primeru manjkajočih podatkov pri ponudniku MSCI Inc., upoštevamo podatke, ki so na voljo preko terminala Bloomberg. Pri nekaterih izdajateljih lahko pride do pomanjkanja podatkov iz zgornjih virov. V tem primeru upoštevamo druge, po oceni družbe, verodostojne vire podatkov (med drugim, vendar ne izključno, letna poročila podjetij, trajnostna poročila, objave in komunikacijo z vlagatelji) ter lastne analize.

V trenutni fazi razvoja internega pristopa družbe k trajnostnosti, aplikativnih rešitev zunanjih ponudnikov podatkov in tudi poročanj s strani podjetij, ne moremo oceniti kolikšen del podatkov, objavljenih ali posredovanih s strani podjetij oziroma posredno pridobljenih od zunanjega ponudnika, predstavljajo le ocene, ne pa dejanske vrednosti.

Omejitve metodologij in podatkov

Potencialna omejitev izbrane Metodologije je ta, da se v analitsko – upravljavskem procesu za izbrane trajnostne kazalnike uporablja izračune oziroma podatke zunanjih ponudnikov podatkov. Družba Triglav Skladi je seznanjena z metodologijami zunanjih ponudnikov podatkov in sprejema potencialno tveganje napake oziroma odstopanja pri izračunih ali podatkih, ki jih pri investicijskih odločitvah uporablja.

Družba je v okviru izbora ponudnika za trajnostne podatke poglobljeno analizirala (testiranje aplikacij in seznanitev z Metodologijami) več zunanjih ponudnikov podatkov, ter na podlagi analiz in lastnih preračunov nekaterih trajnostnih kazalnikov kot metodološko najbolj ustreznega izbrala ponudnika podatkov MSCI, katerega podatke pa skladno z Metodologijo družbe Triglav Skladi po potrebi dopolnjuje z drugimi, po mnenju družbe, verodostojnimi viri podatkov in lastnimi analizami.

Družba Triglav Skladi sprejema tveganje napake pri podatkih in izračunih zunanjih ponudnikov podatkov zaradi nedavne objave novih podatkov, nedavne spremembe metodologije, nedavne spremembe regulatornih zahtev ali napak zaradi drugih objektivnih dejavnikov.

Menimo, da zgoraj predstavljena potencialna omejitev predvsem zaradi skrbnosti predstavljene v tej in naslednji točki, nima materialnega vpliva na uspešnost pri spodbujanju izbrane okoljske in družbe značilnosti ter investiranju v podjetja, ki spoštujejo prakse dobrega upravljanja

Potrebna skrbnost

Potrebno skrbnost družba Triglav Skladi izkazuje z natančno opredeljenimi delovnimi procesi ter natančno razmejitvijo pristojnosti in odgovornosti znotraj teh delovnih procesov.

Ustreznost naložbe in portfelja investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva iz vidika okoljskih in družbenih značilnosti ter kriterijev dobrega upravljanja naložb skladno s pravili, opredeljenimi v Politiki odgovornega investiranja in v Prospektu Krovnega Sklada Triglav vzajemni skladi, se preveri pred vsako transakcijo. Pregled se dokumentira.

Področje upravljanja tveganj in spremljave poslovanja enkrat mesečno, najkasneje 15 dni po presečnem datumu, ki je zadnji delovni dan preteklega meseca, neodvisno od področja upravljanja investicijskih skladov pripravi pregled trajnostnih značilnosti. Pregled se dokumentira, ugotovitve, morebitna odstopanja in predvidene ukrepe se predstavi na naložbenem odboru.

Vsa relevantna poslovna področja se stalno seznanjajo tudi s spremembami podatkov in metodologij izbranega ponudnika trajnostnih podatkov ter spremljajo razvoj vse relevantne zakonodaje na tem področju. Pri integraciji okoljskih, družbenih in upravljavskih dejavnikov v investicijske odločitve ter pri spremljavi trajnostnih značilnosti se tako upošteva najbolj aktualne podatke, ki so nam v danem trenutku na voljo.

Dodatno ustreznost izvajanja, v Politiki odgovornega investiranja opredeljenih, delovnih procesov predstavi v okviru letnega poročila, ki je predmet zunanje pooblaščne revizije.

Politike sodelovanja

V družbi Triglav Skladi verjamemo v aktivno, odgovorno in dolgoročno investiranje. Ta investicijska prepričanja so med ključnimi elementi naše investicijske filozofije, ki je temelj za vse naše investicijske odločitve. Posledica osredotočenosti na odgovornost, dolgoročen horizont razmišljanja in investiranja ter aktivnosti na vseh področjih investicijskega procesa, je pozornost, ki jo namenjamo izvajanju procesov s področja aktivnega lastništva.

Eden izmed načinov izvajanja procesov aktivnega lastništva je glasovanje na skupščinah. Pri oblikovanju stališč na področju glasovanja se naslanjamo tako na lastne analize, kot tudi na analize in usmeritve drugih družb. Pri glasovanju se osredotočamo na širše vidike dolgoročno uspešnega in trajnostno usmerjenega poslovanja podjetij, pri čemer dajemo poudarek podnebni problematiki oziroma strategiji na področju spremljanja in upravljanja s tveganji iz naslova podnebnih sprememb. Imamo jasno izraženo stališče glede nujno potrebnega prehoda na ogljeno nevtralni sistem delovanja svetovnega gospodarstva, zato pri glasovanju zasledujemo cilj spodbujanja večje transparentnosti in odgovornosti s strani vodstev podjetij.

Poleg glasovanja se pri izvajanju procesov na področju aktivnega lastništva osredotočamo na vključevanje. Vključevanje v kontekstu aktivnega lastništva za nas pomeni kombinacijo naslednjih aktivnosti:

- Izbira področja vključevanja;
- Oblikovanje strategije vključevanja;
- Vzpostavitev komunikacije s predstavniki podjetij, državnih institucij in nadsocijalnih organizacij;
- Diskusija s predstavniki podjetij oziroma državnih institucij;
- Ocenjevanje doseženih rezultatov;
- Eskalacija.

V družbi Triglav Skladi se pri vključevanju osredotočamo na naslednje problematike:

- Pomanjkanje transparentnosti pri objavi podatkov oziroma komunikaciji z deležniki;
- Spoštovanje praks dobrega upravljanja;
- Negativni vpliv na okolje na področju podnebnih sprememb;
- Kršenje človekovih pravic.

Pri samostojnem vključevanju nastopamo v vlogi neposrednih sogovornikov predstavnikov podjetij oziroma držav. Komunikacija v večini primerov poteka preko elektronske pošte in spletnih srečanj, kjer skušamo sogovornikom predstaviti naš pogled in pričakovanja.

Pri skupinskem vključevanju se pridružujemo aktivnostim, ki jih vodijo drugi deležniki.

Opređeljena referenčna vrednost

Za ugotavljanje usklajenosti investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva z okoljskimi značilnostmi, ki jih sklad spodbuja se uporablja indeks MSCI World Climate Change. Indeks MSCI World Climate Change presega minimalne standarde, ki jih zahteva metodologija za oblikovanje indeksov EU za podnebni prehod.

Natančna metodologija indeksa je dostopna na spletni strani <https://www.msci.com/climate-change-indexes>.

Indeks MSCI World Climate Change je usklajen z okoljsko značilnostjo, ki jo spodbuja investicijski sklad Triglav Okoljska perspektiva, to je zniževanje emisij toplogrednih plinov.

Poleg tega omenjen indeks v svoji strukturi nima podjetij, ki 1) proizvajajo tobak in tobačne izdelke, 2) proizvajajo ali posredujejo pri prodaji spornega orožja, 3) kršijo Načela Globalnega dogovora Združenih narodov in Smernice organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj za večnacionalne družbe.

Zaradi teh treh značilnosti je indeks MSCI World Climate Change usklajen z družbeno značilnostjo, ki jo spodbuja investicijski sklad Triglav Okoljska perspektiva, to je zniževanje negativnega vpliva na družbo, predvsem na področju človekovih pravic.

Indeks MSCI World Climate Change oblikuje družba MSCI Inc., ki je hkrati ponudnik trajnostnih podatkov za družbo Triglav Skladi. Zaradi tega so vhodni podatki in metodologije za izbiro teh podatkov usklajeni na ravni investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva in indeksa MSCI World Climate Change.

Do podatkov o vsakokrat aktualni strukturi indeksa dostopamo preko programskega orodja Bloomberg Terminal. Najmanj enkrat mesečno v podatkovno skladišče izvozimo strukturo, ki je osnova za nadaljnje izračune trajnostnih kazalnikov na nivoju indeksa. Trajnostna kazalnika, ki ju izračunavamo za primerjalni indeks sta ogljični odtis portfelja in delež portfelja, ki ga predstavljajo podjetja brez pobud za zmanjševanje emisij ogljika. Te vrednosti nato v okviru mesečnih spremljav primerjamo z vrednostmi investicijskega sklada Triglav Okoljska perspektiva.

Ljubljana, 14. 12. 2023